

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata vt
Sacramento, & vt sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-vnctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quæ sit legitima forma huius Sacramenti. 4

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

& ad eius perfectionem, & integratam reliquis subiectis pertinere, sicuti in Sacramento Ordinis, & Eucharistia cernere licet, in quorum qualibet parte essentia Sacramenti sita est, atque ad vnam completam, & perfectam significationem omnes partes Eucharistia, & Ordines assumpti referuntur, non plura, sed vnum Sacramentum perfectum complet. Sic indicantur Scetus in 4. distict. 23. quast. vnica, ad 2. Adrian. in materia de confess. quast. 4. §. Sed dubium. Ioannes Medin. Cod. de confess. quast. 11. §. Secundo, idē. Fauet D. Thomas in supplement. quast. 29. art. 2. quatenus cum vnitatem Eucharistia hoc Sacramentum comparat. Expressē eam firmarunt Doctores Louanienles, cum suo Archiepiscopo, teste Suarez disp. 41. sect. 3. in fine. Chapeauilla cap. 5. quast. 30. Egidius de Coninch. disp. 19. dub. 3. Et probabiliter reputant Suarez, Layman. Coninch. locis referendis, & verē probabilis est. Ratio ad priori ex institutione Christi delumenda est: Christum autem sic Sacramentum extreme Vnctionis instituisse, vt cuilibet vnctioni suus effectus gratia correspondeat. Vnde colligere possumus, quia si apertus hominibus animam agentibus esset prouisum, cum aliqui ante finitam vltimam vnctionem soleant deeedere. Præterquam quod qualibet vnctio sub sua forma diuersimodum est signum sensibile gratia sanctificantis; & cum sit signum præficum, operari debet effectum in eo instanti, ac perficere: cui operatio non obest, quod sub forma deprecatoria vnctio peragatur. Nam, esto, ad veritatem orationis deprecaturæ satis fit, quod illius effectus suo tempore concedatur: at ad veritatem orationis deprecaturæ practicæ necessarium expositulatur, quod eo tempore, quo perficitur, effectum habeat, aliās afferere possimus, finitis omnibus vnctionibus effectum gratia differri posse. Adde, si finita vnctio vnctione, Sacerdos redderet impotens reliquas perficiendi, ab alio ministro abque repetitione peragendæ essent. Ergo signum est, quamlibet vnctionem sub sua forma partialia Sacramentum constituit, & omnes vnctiones integram, & perfectam, vt pote quæ reddat homini integram sanitatem. Neque obest, quod vnum peccatum mortale non possit remitti sine alio: quia hoc Sacramentum non est per se ad remittenda peccata institutum; sed ad concedendam Spiritus Sancti gratiam auxiliari præuenientia scem trahentem, quibus roboratur infirmus aduersus Diaboli insidias. Neque item obest, quod per quamlibet vnctionem expositulatur specialium peccatorum remissio: quia non petitur horum remissio cum aliorum exclusione, si forte ad hoc quominus tacite omnium remissio expositulatur, cum expositulatur gratia, quæ omnibus peccatis repugnat.

6. Ex hac sententia manifeste inferitur, sic Sacramentum extreme Vnctionis integrè ministrari non potest; bene tamen quoad partem, vel quia infirmus creditur ante finitas vnctiones decessurus, vel quia plures eodem periculo laborant, quibus Sacramento vnctionis integrè ministratio lubenit non potest; posse Sacerdotem, saltem conditione mente retenta, sub vna vnctione Sacramentum ministrare, eo modo, quo in manuali Mechliniensis à Doctoribus Louanienibus approbatur statutum est, scilicet, vngendo organum sensus magis obuium, dicendo: *Per istam sanctam vnctionem, quæ piissimam suam misericordiam indulget tibi Dominus, quidquid deliquisti per visum, auditum, odoratum, gustum, tactum, & gressum.* Cæterum communis sententia, & omnino tenenda docet, omnes vnctiones quinque sensuum ita esse de necessitate Sacramenti, vt nulla illarum per se sumpta verum Sacramentum, etiam partialia, sicuti contingit in Eucharistia, & Ordine, constituat. Sic Scetus in 4. distict. 13. quast. 1. art. 3. conelus. 2. Henriquez lib. 3. cap. 8. num. 2. Suarez disput. 40. sect. 2. num. 8. & disputat. 41. sect. 2. n. 13. Cardinalis Bellarminus lib. de extrema Vnctione, cap. 10. Valentia tom. 4. disput. 8. quastion. 2. part. 2. Egidius de Coninch. disputat. 19. dub. 3. num. 2. Layman. lib. 5. sum. tractatu. 8. e. 3. num. 2. Bonacin. a disput. 7. quastione vnica, part. 5. num. 16. & alij apud ipsos. Fundamentum est. In his, quæ pendent, non tam ex ratione, quam ex institutione, consensus Ecclesie, & Doctorum maximè habendus est. At ferè omnes Doctores censent, approbante Ecclesie consuetudine quinque sensuum vnctiones esse de necessitate Sacramenti. Alias, quoties plures in extremo vitæ periculo adessent, nec posset omnibus integrè vnctio ministrari, vel quoties timeretur infirmus abque vnctione decessurus, vel Sacerdoti periculum contrarij permittere deberet vnica vnctio. At contrarium est vlt. & praxi receptum. Ergo signum est, omnes vnctiones necessarias esse. Præterea est congrua ratio: nam cum Christus Dominus, cum in terris viveret, nemini dimidiatam sanitatē concessisset, sed potius integram, & præsumendum non est, Sacramentum instituisse, quod hominem dimidiatè sanaret, præcipue cum satis intelligi non potest, in quo dimidiata salus consistere possit: non enim in peccatorum mortalium remissione, quæ integrè per gratiam excluduntur; neque etiam in remissione venialium: nam, esto cum gratia compati possint; compati tamen non potest eorum dimidiata remissio, stante dispositione omnium remissionem exigente: neque denique in gratis præuenientibus, cum qualibet illarum hominē totū roborat in extrema lucta, & in ipem diuinæ misericordie erigat.

7. Hinc referendum est corollarium oppositum ei, quod prior sententia intulit, sacramentum extreme Vnctionis nunquam esse incipiendum ministrari, si tunc non possit omnes vnctiones perfici. Mouent tamen Coninch. Layman. Suarez. loc. all. gat. aliquando in casu valde vrgenti, scilicet, cum agrotus nullum aliud sacramentum recipere potest, & timetur decessurus, si omnes vnctiones integrè peragantur; posse sub vnica forma prolatione virtualiter omnes comprehendente quinque sensus in capite agroti iungi.

8. Rationes oppositæ sententiæ non vrgent. Nam esto, ob illam congruentiam, quæ in argumento refertur, salubrius esset, si per quamlibet vnctionem suus effectus gratia independenter ab alia vnctione corresponderet, ob congruentiam in probatione nostræ conclusionis adductas, noluit Christus Dominus id præstare. Ad secundum concedo, quamlibet vnctionem sub sua forma habere distinctam significationem physicam, sed non sacramentalem, eò quod non perfectam, & integram hominis sanitatem significet, quod ad essentiam huius sacramenti, vt probatum est, requiritur. Et ad primam impugnationem concedimus, necessarium esse, ad veritatem orationis deprecaturæ practicæ, vt finita eius perfecta significatione effectus rogatus concedatur; nego tamen, finita qualibet vnctione, sub sua forma eius perfectam significationem sacramentalem finiri, & compleri, quoque omnes vnctiones adhibeantur. Ad secundam concedo cum Emman. Sà verb. *Extrema Vnctio, numer. 10.* alium sacerdotem reliquis vnctiones perfecturum, sicuti in sacrificio Missæ contingit, quod perficitur ab alio Sacerdote, nihil ex substantialibus legitime factis reperito. Ad tertium, esto, effectus proprius, & per se huius sacramenti non sit peccatorum remissio: quia tamen est gratia quæ omnia remittit, & ad omnes tentationes vincendas roborat, ea de causa per singulas vnctiones non conceduntur, quia repræsentatur sub forma significationem restrictam, & partialem habente, & à gratia habituali, auxiliisque præuenientibus non adæquate.

9. Illud verò reputo certum cum Henriq. lib. 3. cap. 12. n. 1. Emman. Sà verbo, *Extrema Vnctio, num. 12.* Suarez disp. 40. sect. 2. num. 5. Zamban. de extrema Vnct. cap. 5. in princ. num. 9. Layman. lib. 5. tract. 8. cap. 2. num. 5. Bonac. disp. 7. quast. vnica. c. 5. in fine, necessarium non esse ad essentiam Sacramenti, vt tuncque oculum, vt ramque autem, vt ramque manum inungere: si quidem ex vnica vnctione optimè dicitur sensus vnctus; & quæ de causis tante grati necessitate; nullum esset peccatum sic vnctionem peragere, vt recte notauit Suarez. *dicta sect. 2. n. 5.* Verùm, secluta ea necessitate, credo cum prædictis Doctoribus mortale committi ob Ecclesie consuetudinem; si in vtraque parte, vbi virtus potentie vrget, non fiat vnctio.

10. Sed, quid, si infirmus oculis, auribus, vel manibus careat. Vngendus est in parte propinquiori: quia moraliter reputatur vnctus ea in parte, in qua potentia viger. Neque obest, quod nunquam peccarit, neque peccare potuerit ex vi illius sensus, vt contingit cæco, vel surdo à natiuitate: quia id est per accidens: & eto peccare non possit quoad effectum, bene tamen quoad affectum. Neque hoc sacramentum expositulatur necessario infirmum quolibet sensu peccasse, aut peccare potuisse, vt satis indicat forma, sub qua ministratur, quæ sensum conditionalem præstat. Idem enim est dicere: *Indulgeat tibi Deus, quidquid peccasti per visum.* ac dicere: *Indulgeat tibi Deus, si quid peccasti per visum.* Quare solum requiritur, quod infirmus aliquo sensu peccare possit. Atque ita sustinent, aliis relatis, Layman. lib. 5. sum. tract. 8. cap. 2. in fine. Emmanuel. Sà *Extrema Vnctio, n. 13.* Suarez disput. 41. sect. 2. in fine, & disput. 42. sect. 3. numer. 5. Bonac. disput. 7. de Sacram. quast. vnica. part. 5. num. 16.

11. Denique ad sacramenti essentiam necessarium non est, ordinem in his vnctionibus ab Ecclesia præscriptum seruari, quia ex illius inuentione significatio perfecta, & integra non omittitur, vt inuentioni constare potest. At graue esset peccatum, vt pote contra Ecclesie consuetudinem, eum ordinem inuentione, vt ex communi docet Suarez disp. 40. sect. 2. in fine. Emmanuel. Sà n. 12. Bonac. aliis relatis disput. 7. de Sacram. quast. vnica. punct. 5. n. 20.

PUNCTUM IV.

Quæ sit legitima forma huius Sacramenti.

1. Sub forma deprecatoria hoc Sacramentum ministratur.
2. Congruentia huius institutionis.
3. Vngo te, vt Deus tibi remittat. esto aliqui teneant, non esse formam sufficientem, vtilius alij oppositum docent.
4. Quæ verba essentialia sint pro forma huius Sacramenti.
5. Inuocatio Trinitatis non est de essentia.

1. **C**onstat ex Florent. in decreto Eugenij, de litteris vnionis, & ex Trident. sess. 14. cap. 1. & ex perpetua Ecclie

hæ Romanæ traditione, formam, legitimam huius sacramenti esse: Per istam sanctam Vnctionem, & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus, quidquid deliquisti per visum, & sic in reliquis sensibus fit repetitio. Et licet D. Bonauent. in 4. distinct. 23. artic. 1. q. 4. Richard. ibi ad 2. Durand. quest. 3. art. 3. referant, D. Ambrosium in Ecclesia Mediolanensi hæc forma vltim fuisse: Vngō te oleo sanctificato in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti: ut more militis vncti preparatus ad certamen, æreus possis superare potestates, quam Paludan. quest. 1. art. 2. approbat. Et Palacios eadem distinct. 23. testatur, eadem formam contineri in libro Sacramentali Venetorum, approbato à Leone X. Attamen credendum est, illam formam, non vt substantialem Sacramenti, sed vt preparatoriam ad formam substantialem adhibitam esse, vt explicuit D. Thom. in 4. dist. 28. q. 1. art. 4. qq. 2. ad 3. & Durand. loc. alleg. & Val. disput. 8. punct. 2. post med. Suarez disput. 40. sect. 3. nu. 8. Contach. disput. 19. dub. 4. num. 14. Emmanuel Sà in ed. Roman. plures refert num. 13. Nam, cum forma deprecatur, & indicatur omnino distinctæ sint, distinctæque significationem habeat, nequeunt vni Sacramento accomodari. At ex vltimo perpetuo Romanæ Ecclesiæ à Concilio approbato, cui nullus error subesse potest, cap. Ad abolendam. de Hæretic. constar, formam huius Sacramenti deprecaturam esse. Ergo qualibet alia, que indicatur modo profertur, insufficientis est. Ratio autem, quare hoc Sacramentum sub forma deprecaturæ ministratur, reliqua verò Sacramenta sub forma indicaturæ, præcipua est Christi voluntas quam ex verbis Iacob. c. 5. Orem super eum. Ecclesia collegit. Nam esto, verba, quibus Sacramentum Baptismi conficitur, Sacerdotis supplicationem appellauerit Augustinus lib. 6. de Baptismo contra Donatistas. c. 25. & verba, quibus absolutio in Sacramento Pœnitentiæ conceditur, appellauerit Leo I. episc. 91. ad Theodorum, Sacerdotis supplicationem: id tamen factum est; quia in fide promissionis Christi profertur; non, quia propria, & formales deprecationes sint. At, cum Iacobus expressam orationem ad huius Sacramenti essentiam postulerit, non de virtuali, & impropria deprecatione; sed potius de formali, & propria intelligendus est.

2. Congruentia autem huius institutionis multiplex à Doctoribus adducitur. Prima, quia reliqua Sacramenta semper aliquem effectum infallibilem habent, vel characteris, vel gratiæ sacramentalis: idèque meritò per verbum indicaturæ efficaciam actualem aptius declarans ministrari debebant. At hoc Sacramentum sæpe ob indispositionem recipientis suo effectui primario, qui est gratia sanctificans, impeditur, sæpe etiam secundario, qui est corporis salus, quia non expedit. Et licet in Sacramento Pœnitentiæ hæc differentia non procedat, quia ob indispositionem recipientis sæpe illius effectus impeditur, maxime in sententia negante dari sacramentum informetur, quia ministratur per modum iudicij: expedit sententiam absolutionis indicaturæ modo profertur. Secunda, quia hoc Sacramentum conceditur homini viribus iam destituto, & pro se quasi impotenti satisfacere, idèque ad diuinam misericordiam confugienti, quam expedit omnino implorare. Tertia, quia est Pœnitentiæ consummatorium, & perfectiuium: quod enim in Sacramento Pœnitentiæ, ob diminutam suscipiens dispositionem, remissum non est, id hoc Sacramento à diuina misericordia remitti postulatur, sicuti profertur S. Thom. in supplement. quest. 29. art. 8. & dist. 28. quest. 1. art. 4. qq. 2. Bonauent. dist. 23. art. 1. quest. 4. ad finem Henrici. ca. 8. Suarez dist. 40. sect. 3. n. 10. Layman lib. 5. sum. tract. 8. c. 3. in princ. Bonauent. dist. 7. de extrema-Vnct. q. vnica. part. 3. n. 3. Bellarmin. c. 7. vers. Tertio nota & alij.

3. An verò illa forma: Vngō te, vt Deus tibi remittat, quidquid deliquisti per visum, sufficiat? Negat Bonac. dist. 3. n. 4. quia verus Deum vnctioni deprecatio non adiungitur: sed rectius Suar. dist. 40. sect. 3. n. 10. Laym. lib. 5. tract. 8. cap. 3. circa finem, quia in actu exercitio videtur facta vnctio ad impetrandam peccatorum remissionem. Illud certum, esse grauissimum peccatum ea vltim, tum ob dubium de valore sacramenti, tum ob omissum ritum ab Ecclesia Romana præscriptum.

4. Sed, quæ verba ex supradicta forma essentialia sint, petendum est ex his, quæ diximus tractat. 18. de Sacram. in genere. Et in primis quoad præceptum, & obligationem, necessarium, vt iacent in Rituali, exprimentia sunt. Nemini enim licitum est, ordinem ministrandi Sacramenta sua propria auctoritate inuertere. Quoad essentiam verò ea verba, sine quibus vnctio, & peccatorum remissio deprecaturæ significari non potest, essentialia reputari debent. Vnde, si omittes, dicere, Per hanc sanctam Vnctionem; esto vnctus, sacramentum non conficeres. Secus, si solum illud verbum sanctam, relinqueres. Itè si imperaturo modo peccatorum remissionem promitteres, dicens per hanc sanctam Vnctionem remittatur tibi, quidquid peccasti per visum, quia huic formæ oratio, & deprecatio propria essentialis est. Omissionem autem illorum verborum, per piissimam misericordiam tuam, incertum est essentialem esse. Alij affirmant, alij verus negant. Suar. disput. 40. sect. 3. n. 13. Coninch. dist. 19. dub. 3. n. 15. Bonac. dist. 7. de Sacram. quest. vnica. part. 3. circa finem. Propterea, quod in verbo, Indulgeat, satis

videntur contineri, cum non alia via, quam ex piissimam misericordia remittere possit Deus nostra peccata. Secus est de verbis subiectiuis, quæ reputo essentialia: necessarij enim remissio peccatorum deprecaturæ modo in hac forma exprimentia est: quia, cum hoc sacramentum institutum fuerit, vt illo Deus per Indulgentiam concedat quidquid in iudicio pœnitentiæ superfuit ex iusticia soluendum, ob quam causam Pœnitentiæ consummatorium appellatur, meritò hæc remissio, & Indulgentia exprimi in petitione debebat. Quinimò non solum exprimi debet peccatorum remissio vtrunque, sed organa sentium, vt ipore illorum peccatorum radix, & origo, vt signum esset, hoc Sacramento hominem perfectè sanari. Grauior dubitatio est, an essentialia sit cuiuslibet vnctionis suam formam distinctè repetere: an verò sufficiat quinque vnctionibus celeriter factis vnica formam, omnes alias virtualiter continentem, exprimeret, sicuti superiori puncto diximus, præscriptum esse tempore pestis in Manuali Melchiorini. Et verius existimo cum communi sententia, & consuetudine recepta, singulis vnctionibus suam formam partialem repetendam esse. Sed, quia contrarium probabilitate non caret, consultum puto, si viget grauis necessitas ægroti, eò quod timeatur probabitur decellur, antequam omnes formæ distinctè exprimantur sub conditione, oportere hinc prædicta forma sacramentum ministrari: quia in ea administratione Sacramento nulla fit iniuria, & ægroti ad salutem æternam profecti potest vt bene notauit Suar. dist. 40. sect. 3. num. 16. & dist. 41. sect. 3. in fine.

5. Illud certum, inuocationem Trinitatis, neque ex Sacramento necessitate, imò secundum vtiorem sententiam, neque ex præcepto necessariam fore: quia neque in Concilio, neque in Rituali Romano cauetur, Trinitatem inuocandam esse: imò nec videtur expediens, & deprecationis accomodata, vt bene alijs relatis firmant Coninch. disput. 19. dub. 4. num. 5. Suarez dist. 40. sect. 3. in fine. Bonac. disput. 7. de Sacram. quest. vnica. part. 3. numer. 2. Layman lib. 5. sum. tract. 8. cap. 3. in fine. Emmanuel Sà verbo, Extrema-Vnctio, numer. 7. in addit.

P V N C T U M V.

De effectu huius Sacramenti.

1. Varios effectus hoc Sacramentum operatur.
2. Gratiæ habituales, quatenus est peccatorum venialium remissio, affirmant plures, esse præcipuum effectum huius Sacramenti.
3. Contrarium est probabilius.
4. Soluuntur opposita rationes.
5. Gratia habitualis secum trahens auxilia ad alienandum, & confortandum infirmum, est præcipuus effectus huius Sacramenti.
6. Explicatur, qualiter hoc Sacramentum absterget peccatorum reliquias.
7. Effectus secundarius primus est remissio peccatorum, tum venialium, tum mortalium, si infirmus grauius illi sit, & obicem remissioni non ponat.
8. Potest dari casus, in quo Sacerdos debeat administrare hoc Sacramentum ei, quem solum esse attritu reputat.
9. Item, effectus secundarius est remissio pœnæ temporalis.
10. Item sanitas corporis, si expedit.
11. Expeditur sententia Soti qualiter hic effectus intelligatur, & reuocetur.
12. Soluuntur Soti rationes.
13. Quando, seu quo tempore hoc Sacramentum predictis effectus operetur.
14. An hoc Sacramentum habeat effectum recedente scilicet, quando ob peccatum habere non potuit.

1. **C**onstat ex Trid. sess. 14. in proximo huius Sacramenti, cap. 2. hoc Sacramentum varios effectus habere, nempe: Spiritus Sancti gratiam, quæ delicta, si quæ sint expianda, delcet, peccati reliquias abstergit, & ægroti animam alleuat, & confirmat, magnam in eo diuinæ misericordiæ fiduciam excitando, qua infirmus subleuatus, & morbi incommoda, & labores Iouis ferr, & tentationibus Dæmonis calcaneo infidiantis facilius resistit, & sanitate corporis interdum, vbi salutis animæ expedierit, consequitur. Dubium ergo est primò, quis ex his sit primarius, & præcipuus huius sacramenti effectus, & qui sint secundarij. Secundò, quo tempore ii effectus concedantur?

2. Circa primum, fuit opinio plurium, Bonauent. in 4. dist. 23. art. 1. q. 1. Durand. qu. 1. art. 2. n. 9. Richard. art. 1. q. 5. Alfordoren lib. 4. sum. cap. de extrema-Vnct. q. 1. Abulens. super. 8. cap. Matthæi. quest. 8. Nauarr. affirmantium esse communem cap. 2. numer. 13. & aliorum, quos referunt Suarez, & Coninch, & alij locis referentis, gratiam, inquam, habituales, quare